

PELASTUSOPISTO

Kohti tuloksellisempaa turvallisuusviestintää

Mobiilipelien soveltuvuus alakouluikäisten
turvallisuustietoisuuden lisäämiseen

Tutkimus- ja kehittämishanke 2018–2019

Tutkija Aino Harinen, Pelastusopisto

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Hankkeen tausta

- Alalla kasvava kiinnostus onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseen, erityisesti lasten ja nuorten tavoittaminen nähdään tärkeäksi
- Samoilla keinoilla ja kanavilla ei tavoiteta kaikkia ihmisryhmiä > tarvitaan kohderyhmälähtöistä turvallisuusviestinnän suunnittelua ja toteutusta
- Asiakaskeskeisyys sekä palvelumuotoilun ideat alkavat näkyä myös pelastustoimessa: lähtökohdaksi toiminnan suunnitteluun asiakkaiden / kohderyhmien odotukset ja kokemukset palvelusta > käyttäjälähtöinen palvelun suunnittelu ja kehittäminen
- Lasten ja nuorten kiinnostus mobiilipeleihin kasvaa, otettu käyttöön jo opetustoimessa, myös pelastustoimessa kiinnostusta, aiempaa tutkimusta pelastustoimen alalta vähän
- Turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden arviointi osoittautunut haasteelliseksi
- Yksittäisillä pelastuslaitoksilla ei mahdollisuutta pelien testaukseen ja kehittämiseen, yksittäisiä kokeiluja tehty > tarve valtakunnalliselle yhteistyölle

Hankkeen tavoitteet (1/3)

Turvallisuusviestintä ja -koulutus yleisesti

- Selvitetään syväluotaavilla menetelmillä lasten kokemuksia turvallisuudesta ja turvallisuuskoulutuksesta: Mitkä teemat koetaan tärkeiksi? Mistä lapset haluavat tietoa? Millaiset lähestymistavat koetaan tehokkaimmiksi ?
- Selvitetään haastatteluilla ja/tai kyselyillä opettajien näkemyksiä turvallisuuskasvatuksesta ja eri lähestymistapojen soveltumisesta valitulle kohderyhmälle

Hankkeen tavoitteet (2/3)

Mobiilipelien soveltuvuus turvallisuusviestintään

- Saadaan lisää ymmärrystä pelien hyödynnettävyydestä turvallisuusviestinnässä
- Haetaan vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin: Millaiset pelit kiinnostavat? Miten lapset käyttävät älypuhelimia arjessaan? Miten pelien pariin hakeudutaan? Millaiset pelillistämisen elementit voisivat soveltua lapsille kohdennettuun turvallisuusviestintään? Mitä erityiskysymyksiä tulisi ottaa huomioon turvallisuuspelejä suunniteltaessa? Millaisia ajatuksia lapsilla ja kasvattajilla herää mobiilipeleistä turvallisuusviestinnän välineenä? Kannattaako peliin investointi? Mitkä ovat käyttäjien näkökulmasta ns. perinteisten turvallisuusviestinnän keinojen edut suhteessa teknologisiin välineisiin?
- Tuotetaan tietoa pelien kehittämistä varten
- Tehdään alustavia havaintoja pelien testaukseen osallistumisen vaikutuksista osallistujien turvallisuusosaamisen tasoon
- Luodaan verkosto, joka kehittää hankkeen aikana pilotin mobiilipelisovellukselle > sovelluksen toimivuutta testataan tutkimukseen osallistuvien luokkien kanssa ja kehitetään saatujen palautteiden perusteella > hankkeen jälkeen pilotti toimitetaan kaikille Suomen pelastuslaitoksille, ja sen kehittämistyö jatkuu em. verkoston yhteistyönä > jatkokehittämiselle ja pelin käyttöönotolle haetaan mahdollisesti erillinen rahoitus

Hankkeen tavoitteet (3/3)

Lisäksi tavoitteina ovat mm. seuraavat:

- Kartoittaa jo olemassa olevia pelastustoimen mobiilipelikokeiluja ja jakaa hyviä käytänteitä
- Tiivistää pelastuslaitosten keskinäistä yhteistyötä turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Syventää pelastuslaitosten yhteistyötä ministeriöiden, muiden päättäjien, kumppanuusverkoston sekä alan järjestöjen kanssa turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Syventää opetustoimen ja pelastustoimen yhteistyötä turvallisuusviestinnän kehittämisessä
- Tunnistaa pelastustoimen kehittämis- ja osaamistarpeita uusien välineiden käyttöönotossa
- Tuottaa alan koulutuksessa hyödynnettävää pohjatietoa
- Viestiä turvallisuusviestinnästä laajasti niin alueilla kuin valtakunnallisesti
- Tuottaa uusia avauksia turvallisuusviestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden mittaamiseen
- Testata palvelumuotoilun menetelmien soveltuvuutta pelastustoimen turvallisuusviestinnän kehittämiseen

Aikataulu ja menetelmät

- Toiminta-aika 1.9.2018–31.12.2019
- Haetaan mukaan neljä pilottiluokkaa/-koulua Pirkanmaalta ja pääkaupunkiseudulta
- Focus group -haastattelut pilottiluokkien oppilaille (yksi kierros hankkeen alussa ja toinen hankkeen päättyessä) sekä mahdolliset turvallisuusosaamisen alku- ja loppumittaukset
- Pilottiluokkien opettajille toteutetut haastattelut ja/tai kysely(t)
- Pilottipelisovelluksen testaus osallistuvien luokkien kanssa
- kerätään sekä näkemyksiä turvallisuusviestinnästä ja mobiilipeleistä yleensä että kokemuksia hankkeessa kehitetystä pilotista ja sen testauksesta
- Lisäksi jatkuva kehittämistyö hankkeen työryhmässä ja verkostossa

Yhteistyöverkosto

- Pelastuslaitokset (Etelä-Karjala, Etelä-Pohjanmaa, Helsingin kaupunki, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Päijät-Häme, Satakunta ja Varsinais-Suomi)
- Sisäministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö
- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
- Pelastusalan järjestöt
- Oppilaitokset ja tutkimuslaitokset: yliopistot, ammattikorkeakoulut
- Pilottikoulut, -luokat ja/tai -kunnat, mahdollisesti kirjastot, museot jne.

Tavoitellut tulokset

- Hankkeessa tuotettava tieto antaa syötteitä turvallisuusviestinnän arviointiin ja kehittämiseen sekä turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen
- Hankkeessa tuotetaan yhdessä käyttäjien kanssa pilottia pelisovellukselle, joka voidaan myöhemmin ottaa käyttöön pelastuslaitoksilla valtakunnallisesti > käytännön hyöty
- Tuotettua tietoa voidaan hyödyntää myös sekä Pelastusopiston peruskoulutuksen kehittämisessä että täydennyskoulutuksen suunnittelussa

Tulosten hyödyntäminen

1. Koulutuksessa

- tuotetaan tietoa mobiilipelien soveltumisesta turvallisuusviestinnän välineeksi
- testataan syvähaastattelujen ja data-analytiikan hyödyntämisen soveltumista turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen
- kartoitetaan teemaan liittyviä osaamistarpeita pelastuslaitoksilla

2. Päätöksenteossa

- kootaan kokemuksia turvallisuusviestinnän menetelmistä sekä näkemyksiä erityisesti mobiilipelien soveltumisesta turvallisuusviestintään
- annetaan suosituksia turvallisuusviestinnän menetelmien kehittämiseksi
- annetaan syötteitä pelastustoimen uudistushankkeen työhön

3. Pelastuslaitosten toiminnassa

- hankkeessa kootun tiedon, suositusten ja uusien avauksien hyödyntäminen
- hankkeessa kehitettävän pilotin testaus ja lanseeraus valtakunnallisesti edelleen kehitettäväksi ja myöhemmin käyttöön otettavaksi

Henkilöstöresurssit ja rahoitussuunnitelma

- Pelastusopisto: tutkija/projektipäällikkö (16 htk), tutkimusapulainen (6 htk), tutkimusjohtaja (0,5 htk), tutkimussihteeri (0,5 htk), opettajat (2 htk)
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos: tutkimuspäällikkö (2 htk)
- Pirkanmaan pelastuslaitos: erikoissuunnittelija (1 htk)
- Työryhmä: Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Helsingin kaupungin, Pirkanmaan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Satakunnan ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokset (40 h/hlö)
- Verkosto: Kumppanuusverkoston TUVI-työryhmä, Satakunnan pelastuslaitos (5–10 h/hlö)
- Ohjausryhmän kokoukset, pelastuslaitosten edustajat (2hlö, 4 x 2 h)
- Työpajat ja seminaarit, pelastuslaitosten osallistujat (20hlö, 2 x 6 h)
- Kokonaisbudjetti n. 170 000 euroa
- Rahoitus:
 - Palosuojelurahasto 75 %
 - Pelastusopisto 6 %
 - Pelastuslaitokset (työpanos) 19 %

PELASTUSOPISTO

Lisätietoja:

Tutkija Aino Harinen, aino.harinen@pelastusopisto.fi,
+358 295 453 531

tutkimus@pelastusopisto.fi

@peo_tutkimus

www.facebook.com/pelastusopisto.tk